

JU Viša stručna škola
POLICIJSKA AKADEMIJA
Danilovgrad

KOMUNALNA POLICIJA

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

PRIRUČNIK IZRADILI:
mr Zoran Pajović
Ljubiša Koković

Danilovgrad, 2015.godine

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Svrha komunalne policije

Svrha obavljanja poslova komunalne policije

Pomoć u izvršenjima

Učešće u zaštiti i spašavanju

Osnovna znanja o poslovima komunalne policije

Definicija poslova komunalne policije

Oblasti djelovanja komunalne policije

Načela u vršenju poslova komunalne policije

Načelo zakonitosti, preventivnosti, srazmjernosti

. Saradnja komunalne policije

Saradnja sa građanima

Saradnja sa inspekcijskim organima

Saradnja sa policijom

Održavanje i obezbjeđenje komunalnog i drugog reda

Pojam komunalnih djelatnosti

Vrste komunalnih djelatnosti

Primjena ovlašćenja komunalne policije u održavanju i obezbjeđenju komunalnog reda (definicija komunalnog reda; vrste komunalnih objekata; javne površine i dr. - Odluka o komunalnom redu)

Primjena ovlašćenja u održavanju i obezbjeđenju komunalnog reda u oblasti upravljanja otpadom, prevoza putnika u gradskom i prigradskom saobraćaju, uređenju prostora i izgradnji objekata (odluka o izgradnji lokalnih objekata od opšteg interesa; odluka o postavljanju građenju privremenih objekata), vodosnabdijevanja, zaštite životne sredine, parkiranja, lokalnih puteva, zelenih površina, buke, radnog vremena, auto taxi prevoza

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Svrha obavljanja poslova komunalne policije

Komunalna policija obrazuje se u gradovima kao unutrašnja organizaciona jedinica u sastavu gradske uprave. Njena svrha, poslovi i osnove unutrašnjeg uređenja propisani su posebnim zakonom – *Zakonom o komunalnoj policiji*, koji je Skupština Crne Gore donijela u decembru 2014. godine. Istim zakonom propisana su ovlašćenja komunalnih policajaca, kontrola primjene tih ovlašćenja, glavni elementi njihovog položaja i njihova zaštita.

Prema tom zakonu, komunalna policija postoji da bi obavljala određene komunalno policijske i druge poslove. Svrha obavljanja tih poslova sastoji se u obezbjeđenju:

- izvršavanja nadležnosti grada u oblastima komunalne djelatnosti, zaštite životne sredine, ljudi i dobara;
- zaštite i održavanja reda u korišćenju zemljišta, prostora, lokalnih puteva, ulica i drugih javnih objekata i
- nesmetanog obavljanja zakonom određenih poslova iz nadležnosti grada.

Osnovna svrha komunalne policije jeste, prema tome, da obavljanjem poslova koji su opredijeljeni kao njeni obezbijedi potpuno i nesmetano izvršavanje nadležnosti grada. To se naročito odnosi na oblasti komunalne djelatnosti, zaštite životne sredine, ljudi i dobara i korišćenje zemljišta, prostora, lokalnih puteva, ulica i drugih javnih objekata u gradu. Ta se svrha vidi i iz razloga koji su uzeti u obzir prilikom donošenja odluke o uvođenju komunalne policije. Zakonodavac je tada ocijenio da je ona potrebna da bi se prebrodile teškoće u održavanju komunalnog reda, da bi se efikasnije sprovodili propisi iz nadležnosti grada, unaprijedio nadzor u javnom gradskom, prigradskom i drugom lokalnom saobraćaju, unaprijedila zaštita životne sredine, kulturnih i drugih dobara, lokalnih puteva i drugih javnih objekata od gradskog značaja, kao i da bi grad uspješnije doprinio rješavanju zaoštrene bezbjednosne problematike, tj. zaštiti ljudi i imovine. Komunalna policija, dakle, treba da obezbijedi bolji rad gradskih organa i očuvanje gradskih dobara, kao i da građanima omogući da imaju svoj mir i da žive u čistijem i urednijem gradu. Ukratko, svrha komunalne policije jeste da služi gradu i građanima tako što će obezbijediti da se dosledno poštuju zakoni i gradski propisi o komunalnom i drugom redu.

Svojim uspješnim radom komunalna policija pruža važan doprinos vladavini prava, jer vladavina prava postoji kada se poštuju zakoni i drugi propisi. Pošto je komunalni red utvrđen zakonom i gradskim propisima, komunalna policija njegovim održavanjem, tj. sprečavanjem i suzbijanjem kršenja komunalnog reda, daje važan doprinos suzbijanju nezakonitih i drugih protivpravnih djelovanja. Da bi taj rezultat bio i doprinos vladavini prava, potrebno je da komunalni policajci uvijek djeluju u skladu sa zakonom i pravilima o svom radu i da dosledno poštuju ljudska prava i slobode. Vladavina prava obavezuje, prema tome, i one koji su zaduženi da obezbjeđuju poštovanje zakona.

Obavljanjem svojih poslova komunalna policija doprinosi i redu i miru, tj. bezbjednosti u gradu. S tim u vezi, komunalna policija preventivno djeluje na sprečavanju i suzbijanju krivičnih djela i prekršaja kojima se narušava komunalni red i u tome saraduje s policijom.

Pored ovlašćenja iz člana 9, komunalna policija može izdati prekršajni nalog, podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili krivičnu prijavu i, kad utvrdi da nije nadležna za postupanje, obavijesti drugi nadležni organ radi preduzimanja mjera iz svoje nadležnosti.

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Osim te svoje osnovne svrhe i u vezi s njom, komunalna policija ima još dvije važne uloge: prvo, da pruža pomoć organima grada i ovlaštenim gradskim organizacijama u izvršenjima njihovih odluka, i drugo, da preduzima hitne mjere i učestvuje u vršenju spasilačke funkcije.

Pomoć u izvršenjima (član 7)

Komunalna policija pruža pomoć nadležnim organima opštine i javnim službama kad ti organi i službe procijene da je za izvršenje njihovih odluka pomoć komunalne policije potrebna. O angažovanju komunalne policije, kao i obimu i načinu pružanja pomoći odlučuje načelnik komunalne policije koji rukovodi službom komunalne policije, najkasnije u roku od 48 časova od podnošenja zahtjeva organa, odnosno službe.

Pružanje pomoći organima grada (asistencija) kao druga svrha komunalne policije podrazumijeva doprinos izvršenju odluka gradskih organa i organizacija, i to onda kada građani i pravna lica koja te odluke treba da izvrše zbog različitih razloga ne žele da to dobrovoljno učine. Na primjer, kada je odlukom nadležnog gradskog organa nekome utvrđena obaveza da ukloni bespravno izgrađeni objekat, pa on to ne učini u ostavljenom roku i potom ometa ili sprečava izvršenje odluke preko drugog lica ili službe koju angažuje grad, komunalna policija pružiće pomoć da bi se obezbijedilo izvršenje odluke.

Učešće u zaštiti i spašavanju (član 8)

U slučaju opasnosti izazvane elementarnim i drugim nepogodama kojima se ugrožavaju građani i materijalna dobra, komunalna policija učestvuje u zaštiti i spašavanju u skladu sa zakonom kojim se uređuje sistem zaštite i spašavanja.

Preduzimanje hitnih mjera i učestvovanje u vršenju spasilačke funkcije kao treća svrha komunalne policije podrazumijeva obavezu pružanja pomoći prilikom elementarnih nepogoda i drugih nesreća i u otklanjanju posledica tih nepogoda i nesreća. Kao služba s obučanim i spremnim ljudstvom, komunalna policija pozvana je da hitno reaguje i pomogne drugim snagama u sistemu zaštite i spašavanja kako bi se blagovremeno sprečavale opasnosti za ljude i imovinu od različitih elementarnih nepogoda (poplave, vremenske nepogode i drugo), tehničko-tehnoloških i drugih nesreća. Isto tako, komunalna policija treba da doprinosi sprečavanju nesreća, a pošto se nesreća ili elementarna nepogoda dogode, i otklanjanju nastalih posledica.

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Osnovna znanja o poslovima komunalne policije

Definicija poslova prema Zakonu o komunalnoj policiji (član 2)

''Poslovi komunalne policije su zakonom propisani poslovi kojima se u opštini, Glavnom gradu i Prijestonici obezbeđuje komunalni nadzor i održavanje komunalnog reda''.

Oblasti djelovanja komunalne policije

Poslovi komunalne policije definisani su Zakonom o komunalnoj policiji i razvrstani su u šest grupa:

- održavanje komunalnog i drugog zakonom uređenog reda od značaja za komunalnu delatnost;
- vršenje kontrole nad primenom zakona i drugih propisa i opštih akata iz oblasti komunalne i drugih delatnosti iz nadležnosti grada;
- ostvarivanje nadzora u javnom gradskom, prigradskom i drugom lokalnom saobraćaju, u skladu sa zakonom i propisima grada;
- zaštita životne sredine, kulturnih dobara, lokalnih puteva, ulica i drugih javnih objekata od značaja za grad;
- podrška sprovođenju propisa kojima se obezbeđuje nesmetano odvijanje života u gradu, očuvanje gradskih dobara i izvršavanje drugih zadataka iz nadležnosti grada (tj. održavanje gradskog reda);
- preduzimanje hitnih mera i učestvovanje u vršenju spasilačke funkcije.

Svaka od navedenih grupa poslova posebno se raščlanjuje i izlaže (pitanja od 1.4. do 1.9), tako da će sadržina tih poslova postati jasnija posle upoznavanja tih djelova ovog priručnika.

Načela u vršenju poslova komunalne policije

Prema Zakonu o komunalnoj policiji, komunalna policija obavlja svoje poslove:

- organizovanim prisustvom komunalnih policajaca na mjestima na održavanja reda;
- preduzimanjem drugih preventivnih mjera;
- primjenom zakonom predviđenih ovlašćenja komunalne policije.

Svaki od tri navedena načina ili metoda obavljanja poslova ima preciznu sadržinu, koju komunalni policajci moraju potpuno poznavati.

Organizovano prisustvo na mjestima održavanja reda ostvaruje se prvenstveno patrolnom aktivnošću komunalnih policajaca. Patrole čine dva ili više komunalnih policajaca, od kojih je jedan vođa patrole. One djeluju na određenom sektoru (dijelu područja grada). Patrolna aktivnost sprovodi se pješke, vozilima, i tamo gde je predviđeno, plovilima. Osnovni zadatak komunalnih policajaca u patroli jeste da neposredno preventivno djeluju na sprečavanju i suzbijanju krivičnih djela i prekršaja kojima se narušava komunalni i drugi red iz nadležnosti komunalne policije.

Preduzimanje drugih preventivnih mjera uključuje prikupljanje i korišćenje potrebnih obaveštenja, neposredni nadzor u javnom gradskom i prigradskom ili drugom lokalnom saobraćaju, učestvovanje u regulisanju i kontroli saobraćaja (u saradnji s policijom), kontrolu na unutrašnjim plovnim putevima i druge preventivne mjere, kao i dežurstva, nadziranja i opažanja, obezbjeđivanja i druge zadatke.

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Primjena Zakonom o komunalnoj policiji predviđenih ovlaštenja komunalne policije obuhvata upozorenja, usmena naređenja, utvrđivanje identiteta, lišenja slobode, zaustavljanje i privremeno iskjučivanje vozila iz saobraćaja, pregledanja predmeta, oduzimanja predmeta, primjena video nadzor i upotrebu sredstava prinude (fizičke snage, službene palice i sredstava za vezivanje). Primjena ovlaštenja predstavlja najosjetljiviji način djelovanja komunalne policije, zbog čega su za svako pojedino ovlaštenje zakonom propisani precizni uslovi pod kojima ono jedino može da se primijeni, a zatim i poseban postupak u kome se obavlja kontrola nad primjenom ovlaštenja. Uz to, komunalna policija ne može imati drugih ovlaštenja izvan onih propisanih zakonom.

Svi poslovi komunalne policije moraju se obavljati, a ovlaštenja primjenjivati u skladu sa zakonom propisanim načelima. Ta načela jesu: načelo zakonitosti, načelo profesionalizma, načelo saradnje i načelo srazmernosti. Svako od tih načela ima određeno značenje i sadržinu, koje komunalni policajac mora dobro poznavati da bi pravilno obavljao svoje poslove i primjenjivao svoja ovlaštenja. To, takođe, znači i da se komunalni policajac koji ne poštuje ta načela izlaže odgovornosti.

Načelo zakonitosti obavezuje komunalne policajce da svaki od svojih poslova obavljaju i svako od svojih ovlaštenja primjenjuju strogo na način i pod uslovima propisanim zakonom i drugim propisima. Za nepoštovanje zakona i drugih propisa nema izvinjenja, a kad god se ne pridržavaju zakona i drugih propisa, komunalni policajci moraju imati na umu da na taj način krše prava građana i pravnih lica. Takvo njihovo ponašanje mora se podvrgnuti sankcijama.

Načelo profesionalizma zahtijeva od komunalnih policajaca da svoje poslove obavljaju i svoja ovlaštenja primjenjuju u skladu s pravnim i etičkim pravilima svoje struke, nepristrasno i bez ikakve diskriminacije, politički neutralno, djelotvorno, odgovorno, savjesno, disciplinovano i uz puno poštovanje ličnosti i dostojanstva građana. Oni su dužni da poštuju i posebne etičke vrijednosti i ugled svoje službe.

Načelo saradnje zahtijeva od komunalnih policajaca da u obavljanju svojih poslova i primjeni ovlaštenja ostvaruju korektnu saradnju sa građanima i pravnim licima, drugim gradskim organima, policijom i drugim subjektima.

Načelo srazmernosti nalaže komunalnim policajcima da u primjeni svojih ovlaštenja uvijek vode računa o postojanju srazmjere između posledica koje primjena ovlaštenja izaziva i cilja koji se postiže primjenom tog ovlaštenja. Primjena ovlaštenja nikada ne smije da izazove štetne posledice veće od onih koje bi nastupile da ovlaštenje nije primijenjeno. S tim u vezi, zakon posebno propisuje obavezu komunalnih policajaca da se u svom radu rukovode principom rada s najmanjim štetnim posledicama i obavezu na uzdržanost u primjeni sredstava prinude. Primjena sredstava prinude mora biti svedena na najmanju moguću mjeru tako što će se ona primjenjivati samo kada je to apsolutno nužno i samo u mjeri koja je neophodna za izvršenje zadataka bez nepotrebno štetnih posledica. I kada je sredstvo prinude apsolutno nužno, treba primijeniti ono koje obezbeđuje da se zadatak izvrši s najmanje štetnih posledica. To znači da uvijek treba primijeniti ono sredstvo čije su posledice lakše i voditi računa o tome da bude primijenjen samo minimum neophodne sile.

Konkretnija pravila (smjernice, uputstva) o načinu obavljanja poslova daje načelnik komunalne policije u obaveznim instrukcijama. Komunalni policajci dužni su da se pridržavaju tih instrukcija.

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Saradnja komunalne policije

Saradnja sa građanima (član 12)

Komunalna policija u vršenju poslova iz svoje nadležnosti saraduje sa građanima, postupanjem po prijavama, zahtjevima i predlozima u vezi sa komunalnim redom.

Prijave, zahtjevi i predlozi iz stava, mogu se podnijeti pisanim putem, elektronskom poštom, telefonom i neposrednim usmenim obraćanjem, o čemu komunalni policajac sačinjava službenu zabilješku.

Kad se prijava podnosi telefonom, komunalna policija može integralno da snimi poziv uz prethodnu saglasnost podnosioca prijave, o čemu se vodi evidencija u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti. Saglasnost mora biti dio snimljenog telefonskog poziva.

Komunalna policija je dužna da o ishodu postupanja po prijavi, zahtjevu i predlogu obavijesti podnosioca.

U obavljanju svojih poslova komunalna policija mora da djeluje kao dio jednog šireg sistema, a to znači i da tijesno saraduje sa građanima, pravnim licima, gradskim organima, organizacijama i službama, kao i sa nadležnim državnim organima. Od naročitog su značaja njeni odnosi sa (1) građanima i pravnim licima, (2) inspeksijskim službama i (3) policijom.

Saradnja komunalne policije sa građanima i pravnim licima je najvažnija i od pravilnog uspostavljanja te saradnje zavisiće u najvećoj mjeri uspjeh i ugled komunalne policije. Svi gradski organi, organizacije i službe, pa tako i komunalna policija, treba da, u krajnjoj liniji, služe građanima i svojoj lokalnoj zajednici (gradu). Taj cilj komunalna policija najpotpunije će ostvariti ako dosledno insistira na poštovanju zakona i gradskih propisa i ako pri tom postupi zakonito, profesionalno, nepristrasno i uz puno uvažavanje prava svakog građanina i pravnog lica bez ikakve razlike. Upravo zbog toga se u Zakonu o komunalnoj policiji i pravilima o radu komunalne policije postavljaju jasni zahtjevi čijim poštovanjem treba da se obezbijede dobri međusobni odnosi i uspješna saradnja između ove službe i građana i pravnih lica. Tom cilju naročito služe obaveze poštovanja ljudskih prava i profesionalne etike, kao i pravila o kontroli komunalne policije, rješavanju pritužbi građana na njen rad i odgovornostima njenih pripadnika.

Dobra saradnja između komunalne policije i građana i pravnih lica ima i jednu važnu praktičnu, obostranu korist. S jedne strane, komunalna policija će jedan značajniji, možda i najveći broj obavještenja o kršenju komunalnog reda dobijati od građana i pravnih lica. Zbog toga je Zakonom o komunalnoj policiji utvrđeno pravo građana da komunalnoj policiji podnose prijave, peticije i predloge u vezi s komunalnim redom, a to mogu da čine pismenim putem, elektronskom poštom i u hitnim slučajevima telefonom i neposrednim usmenim obraćanjem. To pravo građana i pravnih lica, s druge strane, podrazumijeva obavezu komunalne policije da postupi i obavještava građane o ishodu postupanja.

Saradnja sa inspeksijskim organima (član 18)

Komunalna policija, u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, saraduje sa komunalnom i drugim inspekcijama u opštini, u skladu sa propisom skupštine opštine.

Komunalna policija, u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, saraduje sa drugim inspekcijama, u skladu sa zakonom.

Pošto je riječ o posebnim službama u gradskoj upravi koje u radu imaju dosta zajedničkih interesa, komunalna policija i inspeksijske službe upućene su na saradnju koja obuhvata: međusobno

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

obavješćavanje, razmjenu informacija, pružanje neposredne pomoći i preduzimanje zajedničkih mjera i aktivnosti. Oblike i način te saradnje bliže propisuje skupština opštine, a nosioci saradnje jesu načelnik odjeljenja komunalne policije i rukovodioci inspeksijskih službi grada. Međusobno obavješćavanje odnosi se na uzajamnu obavezu davanja obavješćenja o pitanjima značajnim za obavljanje poslova (na primjer, kada komunalna policija uoči da je potrebno obaviti inspeksijski nadzor ili kada inspeksijska služba uoči da se krši komunalni red, za šta je nadležna komunalna policija). Razmjena informacija odnosi se na informacije koje komunalna policija i inspeksijske službe posjeduju, a koje su potrebne za obavljanje poslova. Pružanje neposredne pomoći podrazumijeva pomoć koju komunalna policija može pružiti inspeksijskoj službi. Preduzimanje zajedničkih mjera i aktivnosti komunalne policije i inspeksijskih službi odnosi se na izvođenje zajedničkih akcija koje se unaprijed planiraju.

Saradnja sa policijom (član 19)

Kad komunalni policajac ocijeni da poslove iz svoje nadležnosti ne može izvršiti primjenom propisanih ovlašćenja, zatražiće pomoć organa uprave nadležnog za policijske poslove (policija). Na poziv komunalnog policajca, policija je dužna da odmah preduzme mjere kojima se komunalnom policajcu obezbjeđuje nesmetano vršenje poslova u skladu sa zakonom kojim se uređuju policijski poslovi.

Saradnja komunalne policije s policijom ima za cilj uspješnije obavljanje poslova komunalne policije i omogućavanje primjene pojedinih ovlašćenja. Za razliku od komunalne policije, koja je dio gradske uprave, policija je sastavni dio državnog organa – Ministarstva unutrašnjih poslova. Dok se komunalna policija stara o komunalnom redu obavljanjem komunalno-policijskih i drugih svojih poslova, dotle je policija zadužena za obavljanje policijskih i određenih drugih poslova kojima pruža podršku vladavini prava i odgovorna je za ostvarivanje bezbjednosti u skladu sa zakonom. Osnovni policijski zadaci su bezbjednosna zaštita ljudi i imovine, sprečavanje, otkrivanje i rasvjetljavanje krivičnih i drugih kažnjivih djela, otkrivanje i hvatanje izvršilaca krivičnih djela, održavanje javnog reda, regulisanje i kontrola saobraćaja, obezbjeđivanje određenih javnih skupova, ličnosti, organa, objekata i prostora, nadzor i obezbjeđivanje državne granice i drugo.

Između poslova komunalne policije i zadataka policije postoje izvjesne i ne tako male dodirne tačke, zbog kojih je i potrebna njihova saradnja. Zbog toga je, najpre, Zakonom o komunalnoj policiji predviđeno da komunalna policija, kada joj je to potrebno za izvršavanje zadataka, može od policije dobiti lične podatke o građanima, podatke o vozilima i druge podatke iz evidencija koje vodi policija. Dalje je predviđeno da gradonačelnik može sporazumno sa ministrom unutrašnjih poslova donijeti odgovarajuće akte o saradnji i osnovati koordinaciono tijelo radi razvijanja međusobne saradnje komunalne policije i Uprave policije. Postoje i posebni odnosi između komunalne policije i policije koji su propisani zakonom, a ostvaruju se u vezi s primjenom pojedinih ovlašćenja komunalne policije, kontrolom nad upotrebom sredstava prinude, obukom komunalnih policajaca i još nekim pitanjima. Osim toga, predviđena je i obaveza usklađivanja planova rada komunalne policije sa propisima i planovima rada policije.

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Definicija održavanja komunalnog reda prema Zakonu

Održavanje komunalnog reda navedeno je u prvoj podgrupi poslova komunalne policije. Prema Zakonu o komunalnoj policiji, održavanjem komunalnog reda smatra se održavanje reda u sledećim oblastima i/ili pitanjima:

- snabdijevanje vodom;
- odvođenje otpadnih i atmosferskih voda;
- javna čistoća;
- prevoz i deponovanje komunalnog i drugog otpada;
- lokalni putevi i ulice;
- saobraćajne oznake i signalizacija;
- parkiranje;
- prevoz putnika u gradskom i prigradskom saobraćaju;
- auto-taksi prevoz;
- postavljanje privremenih poslovnih objekata;
- protivpožarna zaštita;
- zaštita od buke u životnoj sredini;
- kontrola radnog vremena subjekata nadzora;
- održavanje komunalnih objekata, pijaca, grobalja, parkova, zelenih i drugih javnih površina, javne rasvjete, stambenih i drugih objekata.

Sve navedene oblasti i pitanja ulaze, dakle, u širi pojam komunalnih djelatnosti u kojima treba da se održava red. Pošto je riječ o komunalnim djelatnostima, red u tim djelatnostima je komunalni red. Kakav taj red treba da bude (kako treba da izgleda), propisano je zakonom i gradskim propisima (tj. pravom).

Međutim, svi znamo i na svakom koraku vidimo da propisani red nije jednak onome što srećemo u praksi (u ponašanju ljudi i pravnih lica). Zadatak komunalne policije jeste da obezbijedi da komunalni red u praksi zaista bude onakav kakav je propisan, a ne da postoji nekakav drukčiji i protivpravni „red“, koji je, u stvari, komunalni nered. To je, inače, razlog za postojanje svake policije, pa i komunalne: da obezbedi da ponašanje građana i pravnih lica bude što približnije onom ponašanju, odnosno onom redu koji propisuje pravo. Kada obavlja svoj posao, policija i ne radi ništa drugo nego sprečava i suzbija ponašanje koje je protivno propisanom i tako nered dovodi u red. Na taj način ona održava red. Zato se i kaže da je srž policijske uloge održavanje javnog reda, a uloge komunalne policije održavanje komunalnog reda.

Kao i u svakoj drugoj ljudskoj djelatnosti organizovanog tipa, i za smisleno i uspješno funkcionisanje komunalne policije nužno je planiranje poslova. Planiranjem se ostvaruju tri različita cilja, pa je uobičajeno da postoje i tri različite vrste planova: 1) strateški plan (donosi se za jedan duži, obično petogodišnji period, i u njemu se, u skladu s procjenom postojećeg stanja, utvrđuju dugoročni prioriteti i na osnovu njih razvojne, organizacione, kadrovske i druge smjernice), 2) godišnji plan rada (sadrži ciljeve i najvažnije aktivnosti za jednu godinu) i 3) operativni planovi (konkretni planovi za pojedine aktivnosti ili akcije koje treba sprovesti).

Postojanje sve tri vrste planova neophodno je i u komunalnoj policiji. Strateški plan i godišnje planove rada predlaže načelnika komunalne policije. O objema vrstama planova mišljenje daje gradonačelnik. Operativne planove za pojedine aktivnosti i akcije sačinjava sama komunalna policija (njen načelnik ili šef organizacione jedinice). Na primjer, operativni plan je plan

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

sprovođenja patrolne aktivnosti ili plan pružanja pomoći (asistencije) u izvršenju jedne odluke. Pošto je za obavljanje većine poslova komunalne policije veoma značajna dobra saradnja s policijom, Zakonom o komunalnoj policiji propisana je obaveza usklađivanja strateškog plana i godišnjih planova rada komunalne policije s odgovarajućim planovima policije i prioritetima za bezbjednost ljudi i imovine u gradu. To usklađivanje obavlja se prije donošenja navedenih planova komunalne policije. Predviđeno je, takođe, da policija pruža pomoć komunalnoj policiji u pripremanju njenog strateškog plana i godišnjih planova rada.

Održavanje komunalnog i drugog gradskog reda Sprječavanje i suzbijanje komunalnog nereda na terenu

Na osnovu Zakona o komunalnoj policiji, poslovi komunalne policije jesu i održavanje komunalnog i drugog zakonom uređenog reda od značaja za komunalnu djelatnost. Pod održavanjem komunalnog reda podrazumijeva se održavanje reda u sledećim oblastima:

snabdijevanje vodom; odvođenje otpadnih i atmosferskih voda; javna čistoća; prevoz i deponovanje komunalnog i drugog otpada; lokalni putevi i ulice; saobraćajne oznake i signalizacija; parkiranje; prevoz putnika u gradskom i prigradskom saobraćaju; linijskog i vanlinijskog prevoza putnika i stvari; auto-taksi prevoz; postavljanje privremenih poslovnih objekata; protivpožarna zaštita; zaštita od buke u životnoj sredini; kontrola radnog vremena ugostiteljskih, trgovinskih i zanatskih radnji; održavanje komunalnih objekata, pijaca, grobalja, parkova, zelenih i drugih javnih površina, javne rasvjete, stambenih i drugih objekata.

Komunalni nered komunalna policija sprječava i suzbija organizovanim prisustvom komunalnih policajaca na mjestima na kojima se održava red, preduzimanjem drugih preventivnih mjera i primjenom zakonom predviđenih ovlašćenjem komunalne policije.

Preventivne mjere koje komunalni policajac može primijeniti radi sprječavanja komunalnog nereda na terenu, prema Zakonu o komunalnoj policiji, sastoje se od sledećih ovlašćenja: 1) upozorenje, 2) usmeno naređenje, 3) utvrđivanje identiteta, 4) zaustavljanje i privremeno iskjučivanje vozila iz saobraćaja 5) pregledanje predmeta, 6) obavješavanje drugog nadležnog organa da preduzme mjere iz svoje nadležnosti, 7) video nazor.

Komunalni policajac radi suzbijanja komunalnog nereda može primijeniti i određene represivne mjere, pod uslovom da je za primjenu tih mjera ovlašćen zakonom, drugim propisom i opštim aktima grada. Te mjere su: 1) prekršajni nalog, 2) podnošenje prijave nadležnom organu za učinjeno krivično delo, 3) podnošenje zahtjeva za vođenje prekršajnog postupka, 4) oduzimanje predmeta 5) upotreba sredstava prinude, fizičke snage, službene palice i sredstva za vezivanje, 6) oduzimanje predmeta,

Komunalni nered komunalna policija sprečava i suzbija i u saradnji s policijom i nadležnim gradskim inspeksijskim službama, kao i državnim i pravosudnim organima.

Preventivne i represivne mere na suprotstavljanju nelegalnom („divljem“) korišćenju određenih komunalnih usluga

Jedna od osnovnih, izvornih funkcija jedinica lokalne samouprave, jesu komunalne djelatnosti.

U skladu sa zakonom utvrđeno je da grad, preko svojih organa, uređuje i obezbjeđuje obavljanje i razvoj komunalnih djelatnosti i propisuje prekršaje za povrede opštinskih propisa.

Koji su to zakoni kojima se uređuje i obezbjeđuje obavljanje i razvoj komunalnih delatnosti?

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

To su, prije svega, Zakon o lokalnoj samoupravi i Zakon o komunalnim djelatnostima.

U skladu s ustavnim ovlaštenjima, Zakonom o lokalnoj samoupravi propisano je da opština, preko svojih organa, uređuje i obezbeđuje obavljanje i razvoj komunalnih djelatnosti, kao i organizacione, materijalne i druge uslove za njihovo obavljanje.

Zakonom o komunalnim djelatnostima propisano je da komunalne djelatnosti jesu djelatnosti od opšteg interesa koje se obavljaju na način kojim se obezbeđuje zadovoljavanje potreba korisnika na određenom području i koje su nezamenljiv uslov života i rada građana i drugih subjekata.

Komunalne delatnosti jesu djelatnosti proizvodnje i isporuke komunalnih proizvoda i pružanje komunalnih usluga. To su:

- 1) prečišćavanje i distribucija vode – sakupljanje, prerada, odnosno prečišćavanje, i isporuka vode za piće i druge potrebe, vodovodnom mrežom do mjernog instrumenta potrošača;
- 2) prečišćavanje i odvođenje atmosferskih i otpadnih voda – sakupljanje i uklanjanje otpadnih, atmosferskih i površinskih voda s javnih površina kanalizacijom, odvodnim kanalima, drenažom ili na drugi način, njihovo prečišćavanje i ispuštanje iz mreže, održavanje kanizacione mreže, kanala, slivnika i drugih objekata za uklanjanje voda, čišćenje septičkih jama, kao i sakupljanje iskorišćenih voda od priključka potrošača na uličnu mrežu i odvođenje kanizacionom mrežom, prečišćavanje i ispuštanje iz mreže;
- 3) proizvodnja i snabdijevanje parom i toplom vodom – proizvodnja, sakupljanje i isporuka tople vode i pare iz daljinskog centralizovanog izvora ili pojedinačnih izvora za grijanje stambenih zgrada i stanova, kao i poslovnih prostorija, toplovodnom mrežom do podstanica potrošača, odnosno mjernog instrumenta, obuhvatajući i podstanicu, odnosno mjerni instrument;
- 4) prevoz putnika u gradskom saobraćaju – prevoz putnika na području grada i drugog naselja, kao i prevoz između naseljenih mjesta na teritoriji grada, odnosno drugog naselja u gradu, autobusima;
- 5) održavanje čistoće u gradovima i naseljima u gradu – sakupljanje smeća i drugih prirodnih i vještačkih otpadaka iz stambenih, poslovnih i drugih objekata, osim industrijskog otpada i opasnih materija, njihovo odvoženje i odlaganje, ukljanjanje otpada iz posuda za otpatke na javnim mjestima, kao i smeća i drugog otpada s ulica i javnih površina, čišćenje i pranje ulica, trgova, parkirališta i drugih javnih površina;
- 6) uređenje i održavanje parkova, zelenih i rekreacionih površina – zasađivanje drveća, zaštitnog zelenila i drugog rastinja i trave, kresanje drveća i košenje trave, održavanje, opremanje i čišćenje parkova, skverova, priobalja i drugih javnih zelenih površina (pored i oko stambenih zgrada i u stambenim blokovima), održavanje i čišćenje površina za rekreaciju, održavanje i uređivanje javnih plaža i slično;
- 7) održavanje ulica, puteva i drugih javnih površina u gradovima i drugim naseljima – popravka, rekonstrukcija, modernizacija i izvođenje drugih radova na održavanju ulica i saobraćajnica, javnih površina (trgova, platoa i slično), horizontalne i vertikalne saobraćajne signalizacije i javne rasvjete;
- 8) održavanje deponija – opremanje deponija za bezbjedno odlaganje, obradu, neutralisanje i uništavanje komunalnog otpada i otpada opasnih materija u gradovima i naseljima, kao i selekcija i prerada sekundarnih sirovina iz otpada na deponijama;
- 9) uređuje održavanje groblja i sahranjivanje – opremanje prostora za sahranjivanje, izgradnja i održavanje staza, uređivanje, opremanje i održavanje objekata za pogrebne usluge i krematorijuma, održavanje grobova, ukop ili kremiranje umrlih, njihov prevoz i prenos i pružanje drugih pogrebnih usluga.

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Skupština grada može kao komunalne djelatnosti odrediti i druge djelatnosti od lokalnog interesa i propisati uslove i način njihovog obavljanja. Te djelatnosti su: dimnjačarske usluge, održavanje javnih toaleta i javnih kupatila, kafilerija, javnih prostora za parkiranje, održavanje pijaca i pružanje usluga na njima, održavanje javnih bunara i česmi, kao i druge djelatnosti od interesa za grad.

Ko može da obavlja komunalnu djelatnost?

Skupština grada propisuje uslove i način organizovanja poslova u komunalnim djelatnostima i uslove za korišćenje komunalnih proizvoda, odnosno komunalnih usluga.

Komunalnu djelatnost obavljaju javna komunalna preduzeća čiji je osnivač opština, a može se povjeriti i drugim preduzećima i preduzetnicima, u zavisnosti od prirode komunalne djelatnosti i konkretnih uslova i potreba u gradu, u skladu sa zakonom i propisima donijetim na osnovu zakona. Određene djelatnosti kao što su prečišćavanje i distribucija vode, prečišćavanje i odvođenje atmosferskih i otpadnih voda, proizvodnja i snabdevanje parom i toplom vodom, prevoz putnika u gradskom saobraćaju, obavljaju prvenstveno javna komunalna preduzeća, s tim što ih grad izuzetno, kada je osnivanje takvih javnih preduzeća neracionalno s obzirom na obim poslova i broj korisnika, može povjeriti drugom preduzeću i preduzetniku na osnovu posebno zaključenog ugovora.

Pojedine poslove iz okvira svoje djelatnosti javno komunalno preduzeće može povjeriti drugom preduzeću ili preduzetniku, pod uslovom:

- a) da je takva mogućnost propisana odlukom skupštine grada i
- b) da je skupština grada u svakom konkretnom slučaju dala svoju saglasnost.

Skupština grada može odlučiti da se o obavljanju pojedinih komunalnih djelatnosti ili poslova iz okvira tih djelatnosti staraju mjesne zajednice. Riječ je o komunalnim djelatnostima ili pojedinim poslovima koji isključivo služe potrebama stanovništva u tim mjesnim zajednicama, kao što je održavanje seoskih grobalja, javnih česmi i slično.

Ko vrši nadzor nad primjenom zakona i odluka o komunalnim djelatnostima?

Nadzor nad primjenom ovog zakona i nad zakonitošću rada javnih komunalnih preduzeća i drugih preduzeća koja obavljaju komunalne djelatnosti vrši gradska uprava.

Poslove inspekcijuskog nadzora nad primjenom ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona i nad obavljanjem komunalnih djelatnosti vrši komunalni inspektor grada.

U vršenju inspekcijuskog nadzora komunalni inspektor ovlašćen je da:

- kontroliše da li se komunalna djelatnost obavlja na način utvrđen zakonom i propisom donijetim na osnovu zakona;
- kontroliše stanje komunalnih objekata;
- kontroliše da li se komunalne usluge pružaju u skladu s utvrđenim uslovima;
- naredi uklanjanje stvari i drugih predmeta s javnih površina ako su tu ostavljeni protivno propisima grada;
- naredi izvršavanje utvrđenih obaveza i preduzimanje mjera za otklanjanje nedostataka;
- izriče i naplaćuje novčane kazne na licu mesta za prekršaje prema propisima koje donosi skupština grada;
- preduzima druge mjere utvrđene ovim zakonom i propisima grada.

Pojedini oblici nelegalnog („divljeg“) korišćenja određenih komunalnih usluga:

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

- 1) priključenje na vodovodnu mrežu bez saglasnosti nadležnog javnog preduzeća;
- 2) priključenje stambenog ili poslovnog objekta na kanalizacionu mrežu bez saglasnosti nadležnog javnog preduzeća;
- 3) priključenje kanalizacije na instalaciju za odvođenje atmosferskih i površinskih voda s javnih površina;
- 4) priključenje stambenog ili poslovnog objekta na toplovodnu mrežu bez saglasnosti nadležnog javnog preduzeća;
- 5) obavljanje pogrebne delatnosti i drugih pogrebnih usluga od strane organizacija kojima skupština grada nije povjerila te poslove;
- 6) korišćenje javnih prostora za parkiranje suprotno odluci grada kojom se uređuje način korišćenja javnih parkirališta;
- 7) obavljanje taksi prevoza suprotno odluci grada kojom se uređuju uslovi i način obavljanja auto-taksi prevoza;
- 8) korišćenje pijačnog prostora bez saglasnosti nadležnog javnog preduzeća kome su povjereni poslovi pijaca i pružanje usluga na njima i dr.

Preventivne mjere koje komunalni policajac može primijeniti u suprotstavljanju nelegalnom („divljem“) korišćenju određenih komunalnih usluga jesu: 1) upozorenje, 2) usmeno naređenje, 3) provera identiteta, 5) pregledanje predmeta, 6) obavještanje drugog nadležnog organa da preduzme mjere iz svoje nadležnosti (javno preduzeće kome su povjerene određene komunalne djelatnosti ili nadležnu gradsku inspekcijску službu).

Represivne mere koje komunalni policajac može primijeniti u suprotstavljanju nelegalnom („divljem“) korišćenju određenih komunalnih usluga, pod uslovom da je za primjenu tih mjera ovlašćen zakonom, drugim propisom i opštim aktima grada, jesu: 1) podnošenje prekršajnog naloga, 2) podnošenje zahtjeva za vođenje prekršajnog postupka.

Mjere protiv zaposijedanja zelenih i drugih površina

Organi, javne službe i druge organizacije (organi jedinica lokalne samouprave, javna preduzeća i ustanove) dužni su da sredstva u državnoj svojini koriste u skladu sa zakonom, prirodom i namjenom tih sredstava.

U skladu s ustavnim ovlašćenjima, Zakonom o lokalnoj samoupravi propisano je da grad, preko svojih organa, donosi programe uređenja građevinskog zemljišta, uređuje i obezbjeđuje vršenje poslova uređenja i korišćenja građevinskog zemljišta.

Na osnovu Zakona o zaštiti životne sredine, propisano je da se javne zelene površine u naseljenim mjestima i predjelima obuhvaćenim prostornim i urbanističkim planovima podižu i održavaju na način koji omogućava očuvanje i unapređivanje prirodnih i stvorenih vrijednosti.

Ako se zbog izgradnje objekta unište, javne zelene površine moraju se nadoknaditi pod uslovima i na način koji određuje grad.

Na osnovu Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, postavljanje i uklanjanje manjih montažnih objekata privremenog karaktera na površinama javne namjene (kiosci, ljetnje i zimske bašte, tezge i drugi pokretni mobilijar), obezbjeđuje i uređuje grad.

Skupština grada je u obavezi da svojim odlukama i godišnjim programima propiše održavanje

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

zelenih i drugih površina na svojoj teritoriji, kao i uslove i način organizovanja poslova u komunalnoj djelatnosti, uređenje, održavanje i zaštitu javnih zelenih i drugih površina, kao i korišćenje i postavljanje privremenih objekata na javnim površinama.

Izuzetno, javne zelene i druge površine mogu privremeno da se koriste za druge namjene (sportske i druge priredbe i manifestacije, postavljanje privremenih objekata, vozila i uređaja, automata i drugih objekata i uređaja), samo na osnovu odobrenja nadležnog organa grada i zaključenog ugovora.

Na javnim zelenim i drugim površinama može se, samo u izuzetnim situacijama, deponovati građevinski materijal za izvođenje građevinskih radova, radi izgradnje, rekonstrukcije ili održavanja građevinskih objekata, uz prethodno pribavljeno odobrenje nadležnog organa grada o zauzeću javne površine.

U slučajevima zauzimanja javnih zelenih i drugih površina, komunalni policajac će, u skladu sa ovlašćenjima propisanim Zakonom o komunalnoj policiji i odlukom skupštine grada kojom se uređuje održavanje i zaštita javnih zelenih i drugih površina, kao i korišćenje i postavljanje privremenih objekata na javnim površinama, po pravilu, preduzeti sledeće:

- upozoriti ili usmeno narediti fizičkom licu ili predstavniku pravnog lica da sa zelene ili druge javne površine ukloni protivpravno postavljen privremen objekat, vozilo ili uređaj, automat ili drugi objekat, odnosno uređaj, kao i građevinski i drugi materijal;
- po potrebi proveriti identitet osobe;
- obavijestiti nadležnu gradsku komunalnu inspeksijsku službu;
- pružiti pomoć nadležnoj gradskoj inspekciji kada prema ocjeni nadležnog organa grada ili ovlašćene organizacije postoje pretpostavke da sprovođenje njihove izvršne odluke neće biti moguće bez prisustva komunalnih policajaca ili upotrebe sredstava prinude.

Ako je ovlašćen opštim aktima grada, komunalni policajac može: 1) izreći mandatnu kaznu ili 2) podnijeti zahtjev za vođenje prekršajnog postupka.

Mjere protiv stvaranja divljih deponija, rasipanja smeća i otpada

Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom, upravljanje otpadom je djelatnost od opšteg interesa.

Otpad je svaka materija ili predmet koji vlasnik odbacuje, namjerava ili mora da odbaci.

Vlasnik otpada je proizvođač otpada, lice koje učestvuje u prometu otpada kao posredni držalac otpada ili pravno ili fizičko lice koje poseduje otpad.

U upravljanju otpadom, grad je, između ostalog, nadležan da:

- donese lokalni plan upravljanja otpadom za period od deset godina;
- obezbijedi uslove i stara se o sprovođenju plana, uređuje, obezbjeđuje, organizuje i sprovodi upravljanje komunalnim, neopasnim otpadom na svojoj teritoriji;
- izradi popis neuređenih deponija na svom području;
- odredi lokaciju za izgradnju i rad postrojenja za skladištenje, tretman ili odlaganje otpada na svojoj teritoriji.

Zakonom o upravljanju otpadom zabranjeno je:

- miješanje opasnog otpada s komunalnim otpadom;
- ispuštanje ili prosipanje otpadnih ulja u ili na zemljište, površinske i podzemne vode i kanalizaciju;
- svaka vrsta prerade otpadnih ulja koja zagađuje vazduh u koncentracijama iznad propisanih graničnih vrijednosti;

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

- odlaganje otpada od električnih i elektronskih proizvoda bez prethodnog tretmana.

Domaćinstva su dužna da svoj otpad odlažu u kontejnere ili na druge načine koje obezbjeđuje grad, a da opasan otpad iz domaćinstva (otpadne baterije, ulja, boje i lakovi, pesticidi i dr.) predaju na mjesto određeno za selektivno sakupljanje opasnog otpada ili ovlaštenom pravnom licu za sakupljanje opasnog otpada.

Otpadna, odnosno neupotrebljiva vozila, jesu motorna vozila ili djelovi vozila koja su otpad i koja vlasnik želi da odloži. Ako je vlasnik otpadnog vozila nepoznat, grad je dužan da obezbijedi sakupljanje i predaju vozila licu koje ima dozvolu za tretman.

Na osnovu Zakona o lokalnoj samoupravi, grad preko svojih organa uređuje i obezbjeđuje obavljanje i razvoj komunalnih djelatnosti (održavanje čistoće u gradovima i naseljima, održavanje deponija) donošenjem odgovarajućih odluka kojima je neophodno propisati održavanje čistoće: sakupljanje, odvoženje i odlaganje smeća i drugih prirodnih i veštačkih otpadaka iz stambenih, poslovnih i drugih objekata, odvoženje i odlaganje otpada iz posuda za otpatke na javnim mjestima, kao i smeća i drugog otpada.

Tim odlukama grad propisuje i određene zabrane, na primjer odlaganje otpada na mjestima koja nijesu za to određena („divlje“ deponije), odgovornost pravnih i fizičkih lica propisivanjem novčane kazne za prekršaj, kao i nadležnost određenih inspekcijih organa.

U slučajevima stvaranja „divljih“ deponija, rasipanja smeća i otpada, komunalni policajac može primijeniti ovlaštenja propisana Zakonom o komunalnoj policiji i odlukom skupštine grada kojom se uređuje ta komunalna oblast. U zavisnosti od konkretne situacije, uglavnom će preduzeti sledeće:

- upozoriti ili usmeno narediti vlasniku otpada, pravnom ili fizičkom licu, da ukloni otpad;
- po potrebi provjeriti identitet vlasnika otpada koji odlaže otpad na „divljim“ deponijama;
- obavijestiti nadležnu gradsku komunalnu inspekcijску službu, ili drugi nadležni organ da preduzme mjere iz svoje nadležnosti.
- pružiti pomoć nadležnoj gradskoj inspekciji kada prema ocjeni nadležnog organa grada ili ovlašćene organizacije postoje pretpostavke da sprovođenje njihove izvršne odluke neće biti moguće bez prisustva komunalnih policajaca ili upotrebe sredstava prinude.

Osim tih ovlaštenja, komunalni policajac može, kada je za to ovlašten zakonom i odlukom skupštine grada kojom se uređuje ova oblast:

- izreći mandatnu kaznu;
- podnijeti zahtjev za vođenje prekršajnog postupka

Primena ovlaštenja komunalne policije u održavanju urbanističkog reda

Decenijski problem svih gradova u Crnoj Gori jeste nepoštovanje zakonskih i podzakonskih propisa, kao i opštih i pojedinačnih akata nadležnih organa jedinica lokalne samouprave kojima se uređuje oblast urbanizma i građenja objekata.

Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata uređeni su: uslovi i način uređenja prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i izgradnja objekata, vršenje nadzora nad primjenom odredaba tog zakona i inspekcijски nadzor, kao i druga pitanja značajna za uređenje prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i izgradnju objekata.

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Da bi se ovlaštenja pravilno primjenjivala, neophodno je imati u vidu značenje pojedinih izraza:

- **površina javne namjene** je prostor određen planskim dokumentom za uređenje ili izgradnju javnih objekata ili javnih površina za koje se utvrđuje opšti interes, u skladu s posebnim zakonom (ulice, trgovi, parkovi i dr.);
- **građevinska linija** je linija na površini zemlje i vode, iznad i ispod nje, do koje je dozvoljeno građenje osnovnog gabarita objekta;
- **građevinska parcela** je dio građevinskog zemljišta s pristupom javnoj saobraćajnoj površini koja je izgrađena ili planom predviđena za izgradnju;
- **investitor** je lice za čije se potrebe gradi objekat i na čije ime glasi građevinska dozvola;
- **pripremni radovi** jesu radovi koji prethode građenju objekta i prvenstveno se odnose na građenje i postavljanje objekata i instalacija privremenog karaktera za potrebe izvođenja radova, obezbjeđenje prostora za dopremu i smještaj građevinskog materijala i druge radove kojima se obezbjeđuje sigurnost susjednih objekata, saniranje terena, nesmetano odvijanje saobraćaja i korišćenje okolnog prostora;
- **izgradnja objekta** je skup radnji koji obuhvata: prethodne radove, izradu i kontrolu tehničke dokumentacije, pripremne radove za građenje, građenje objekta i stručni nadzor tokom građenja objekta;
- **građenje** je izvođenje građevinskih i građevinsko-zanatskih radova, ugradnja instalacija, postrojenja i opreme;
- **rekonstrukcija** je izvođenje građevinskih i drugih radova na postojećem objektu kojima se utiče na stabilnost i sigurnost objekta, mijenjaju konstruktivni elementi ili tehnološki proces i spoljni izgled objekta, povećava broj funkcionalnih jedinica, utiče na bezbjednost susjednih objekata, saobraćaja, zaštite od požara i životne sredine, mijenja režim voda, utiče na zaštitu prirodnog ili nepokretnog kulturnog dobra i njegove zaštićene okoline;
- **dogradnja** je izvođenje građevinskih i drugih radova kojima se novi prostor izgrađuje uz postojeći objekat, ispod njega ili nad njim (nadziđivanje), tako da zajedno čine građevinsku, funkcionalnu ili tehničku cjelinu;
- **adaptacija** je izvođenje građevinskih i drugih radova na postojećem objektu: promjena organizacije prostora u objektu, zamjena uređaja, postrojenja, opreme i instalacija istog kapaciteta, i to tako da se ne utiče na stabilnost i sigurnost objekta, ne mijenjaju konstruktivni elementi niti spoljni izgled i ne ugrožava bezbjednost susjednih objekata, saobraćaja, zaštite od požara i životne sredine;
- **sanacija** je izvođenje građevinskih i drugih radova na postojećem objektu: popravka uređaja, postrojenja i opreme, odnosno zamena konstruktivnih elemenata objekta, i to tako da se ne menja spoljni izgled, ne utiče na bezbednost susjednih objekata, saobraćaja i životne sredine niti na zaštitu prirodnog i nepokretnog kulturnog dobra, evidentirane nepokretnosti dobra koje uživa prethodnu zaštitu, njegove zaštićene okoline, osim konzervatorskih i restauratorskih radova;
- **investiciono održavanje** je izvođenje građevinsko-zanatskih, odnosno drugih radova u skladu s vrstom objekta, radi poboljšanja uslova korišćenja objekta;
- **gradilište** je posebno obelježeno zemljište na kome se gradi, rekonstruiše ili uklanja objekat, odnosno izvode radovi na njegovom održavanju;
- **uklanjanje objekta** ili njegovog dijela jeste izvođenje radova na rušenju cijelog objekta ili njegovog dijela.

Na osnovu Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, investitor je dužan da organu koji je izdao građevinsku dozvolu i nadležnom građevinskom inspektoru prijavi početak građenja objekta.

Prijava sadrži datum početka i rok završetka građenja, odnosno izvođenja radova.

Prije početka građenja investitor je dužan da obelježi građevinsku parcelu i gradilište odgovarajućom tablom koja sadrži: broj građevinske dozvole, podatke o objektu koji se gradi,

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

investitoru, odgovornom projektantu, izvođaču radova, početku građenja i roku završetka izgradnje. Objekte može da gradi, odnosno radove da izvodi, privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koji su upisani u odgovarajući registar za građenje objekata, odnosno izvođenje radova. Izvođač radova određuje odgovorno lice koje rukovodi građenjem objekta, odnosno izvođenjem radova, i koje je, između ostalog, dužno da:

- organizuje gradilište na način kojim će obezbijediti pristup lokaciji, nesmetano odvijanje saobraćaja i zaštitu okoline za vrijeme građenja;
- obezbjeđuje sigurnost objekta, lica koja se nalaze na gradilištu i okoline (susjednih objekata i saobraćajnica);
- obezbjeđuje objekte i okolinu u slučaju prekida radova.

Nadzor nad izvršavanjem odredaba Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata i propisa donijetih na osnovu tog zakona sprovodi ministarstvo nadležno za poslove urbanizma i građevinarstva, preko inspektora u okviru djelokruga utvrđenog zakonom i jedinice lokalne samouprave

U skladu s navedenim zakonskim odredbama i ovlaštenjima koja su utvrđena Zakonom o komunalnoj policiji, komunalni policajac, između ostalog, može da:

- upozori investitora ili odgovornog izvođača radova na uočene nepravilnosti,
- obavijesti nadležnu urbanističku i građevinsku inspekciju, a po potrebi i gradsku komunalnu inspekcijску službu,
- pruži pomoć nadležnoj gradskoj inspekciji kada, prema ocjeni nadležnog organa grada ili ovlaštene organizacije, postoje pretpostavke da sprovođenje njihove izvršne odluke neće biti moguće bez prisustva komunalnih policajaca ili upotrebe sredstava prinude.

Kada je za to ovlašten zakonom i odlukom skupštine grada kojom se uređuje ova oblast, komunalni policajac može:

- podneti prekršajni nalog,
- podnijeti prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo,
- podnijeti zahtjev za vođenje prekršajnog postupka i
- obavijestiti drugi nadležni organ da preduzme mjere iz svoje nadležnosti.

Doprinos održavanju reda u korišćenju građevinskog i poljoprivrednog zemljišta i izvora vodosnabdevanja

Na osnovu Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, građevinsko zemljište jeste zemljište određeno zakonom i planskim dokumentom kao građevinsko, predviđeno za izgradnju i redovno korišćenje objekata, kao i zemljište na kojem su objekti izgrađeni u skladu sa zakonom i zemljište koje služi za redovnu upotrebu tih objekata.

Građevinsko zemljište može biti : a) gradsko građevinsko zemljište i b) građevinsko zemljište van granica gradskog građevinskog zemljišta.

Gradsko građevinsko zemljište jeste zemljište u građevinskom području naseljenog mjesta koje je kao takvo određeno planskim dokumentom.

Građevinsko zemljište van granica gradskog građevinskog zemljišta jeste zemljište u građevinskom području izvan naseljenog mjesta koje je kao takvo određeno planskim dokumentom. Građevinsko zemljište može biti a) izgrađeno i b) neizgrađeno.

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Izgrađeno građevinsko zemljište je zemljište na kome su objekti izgrađeni u skladu sa zakonom i koji su namijenjeni za trajnu upotrebu.

Neizgrađeno građevinsko zemljište je zemljište na kome objekti nisu izgrađeni ili su izgrađeni suprotno zakonu i zemljište na kome su izgrađeni samo objekti privremenog karaktera.

Postavljanje i uklanjanje manjih montažnih objekata privremenog karaktera na površinama javne namjene (kiosci, ljetnje i zimske bašte, tezge i drugi pokretni mobilijar), obezbjeđuje i uređuje grad.

Planiranje, zaštita, uređenje i korišćenje poljoprivrednog zemljišta, nadzor nad sprovođenjem, kao i druga pitanja značajna za zaštitu, uređenje i korišćenje poljoprivrednog zemljišta kao dobra od opšteg interesa, uređena su Zakonom o poljoprivrednom zemljištu.

Poljoprivredno zemljište je zemljište koje se koristi za poljoprivrednu proizvodnju (njive, vrtovi, voćnjaci, vinogradi, livade, pašnjaci, ribnjaci, trstici i močvare) i zemljište koje se može privesti namjeni za poljoprivrednu proizvodnju.

Obradivo poljoprivredno zemljište jesu njive, vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade.

Na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu, zabranjeno je korišćenje obradivog poljoprivrednog zemljišta prve, druge, treće, četvrte i pete katastarske klase u nepoljoprivredne svrhe.

Izuzetak od zabrane korišćenja obradivog poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe pravi se u slučaju :

- podizanja vještačkih livada i pašnjaka na obradivom poljoprivrednom zemljištu četvrte i pete katastarske klase, kao i podizanja šuma bez obzira na klasu zemljišta, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva;
- eksploatacije mineralnih sirovina (gline, šljunka, peska, treseta, kamena i dr.), odnosno izvođenje radova na odlaganju jalovine, pepela, šljake i drugih opasnih i štetnih materija na obradivom poljoprivrednom zemljištu na određeno vreme po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva;
- u drugim slučajevima ako je utvrđen opšti interes na osnovu zakona.

Na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu, vlasnik, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta, dužan je da:

- obradivo poljoprivredno zemljište redovno obrađuje i primenjuje mjere propisane ovim zakonom i drugim propisima;
- postupa kao dobar domaćin i po pravilima kodeksa dobre poljoprivredne prakse.

Obradivo poljoprivredno zemljište koje nije obrađeno u prethodnom vegetacionom periodu Ministarstvo može dati u zakup fizičkom, odnosno pravnom licu, na period do tri godine.

Na osnovu Zakona o vodama, propisano je da se vode mogu koristiti na način kojim se ne ugrožavaju njihova prirodna svojstva, ne dovodi u opasnost život i zdravlje ljudi, ne ugrožava biljni i životinjski svijet, prirodne vrijednosti i nepokretna kulturna dobra.

Vodu prirodnih vodotoka, prirodnih jezera, prirodnih izvora, javnih bunara i javnih česama mogu koristiti svi, pod jednakim uslovima, za zadovoljavanje životnih potreba. Prema Zakonu o vodama, izvorište je prostor na kome se zahvata voda radi javnog snabdijevanja stanovništva (izvor, bunar, dio reke ili jezera, akumulacija ili njen dio).

Javni vodovod je sistem za snabdijevanje vodom za piće koji ima uređeno i zaštićeno izvorište, kaptažu, rezervoar i vodovodnu mrežu. Seoski vodovod je sistem za snabdjevanje seoskog naselja

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

vodom za piće koji ima uređeno i zaštićeno izvorište, kaptažu, uređaj za pripremu vode, rezervoar i razvodnu mrežu, a kojim ne upravlja javno komunalno, odnosno drugo preduzeće.

Radi zaštite voda zabranjeno je:

- unošenje opasnih i štetnih materija koje dovode do prekoračenja propisanih vrijednosti;
- unošenje čvrstih i tečnih materija koje mogu zagaditi vodu ili izazvati njeno zamuljivanje i zaslanjivanje, kao i taloženje nanosa.

Doprinos komunalne policije u održavanju reda u korišćenju građevinskog i poljoprivrednog zemljišta, kao i izvora vodosnabdevanja, ogleda se u primjeni ovlašćenja komunalnih policajaca, a naročito u:

- prikupljanju potrebnih podataka o načinu korišćenju građevinskog i poljoprivrednog zemljišta, kao i izvora vodosnabdevanja,
- upozorenju lica da svojim djelovanjem narušavaju zakon i propise kojima je uređen način korišćenja građevinskog i poljoprivrednog zemljišta, kao i izvora vodosnabdevanja,
- obavještenju nadležnog organa grada da preduzme mjere iz svoje nadležnosti,
- izricanju mandatne kazne, kada su za to ovlašćeni zakonom, drugim propisom ili opštim aktom grada.

Doprinos održavanju reda u korišćenju poslovnog prostora

Zakonom o lokalnoj samoupravi propisano je da se jedinica lokalne samouprave stara o održavanju stambenih zgrada i bezbjednosti njihovog korišćenja, da uređuje i obezbjeđuje korišćenje poslovnog prostora kojim upravlja i vrši nadzor nad korišćenjem poslovnog prostora.

Poslovni prostor je prostor koji se nalazi u poslovnoj ili u stambeno-poslovnoj zgradi i sastoji se od jedne ili više prostorija namijenjenih za obavljanje poslovne djelatnosti koje, po pravilu, čine građevinsku cjelinu i imaju poseban ulaz.

Poslovnom zgradom smatra se zgrada namijenjena za poslovnu djelatnost ako se u cjelini ili većim dijelom koristi za tu svrhu.

Stambeno-poslovnom zgradom smatra se zgrada u kojoj postoje stanovi i poslovne prostorije, tj. zgrada koja služi i za stanovanje i za poslovne djelatnosti. To mogu biti kancelarijski prostor, lokali, magacinski prostor, vitrine, proizvodne hale i drugi prostor namijenjen za obavljanje određene djelatnosti.

Korišćenje poslovnog prostora jeste davanje u zakup poslovnog prostora na način i u skladu s postupkom koji je propisan odlukom skupštine grada. Poslovni prostor može se dati u zakup pravnom ili fizičkom licu kao zakupcu, za određenu zakupninu, radi obavljanja registrovane djelatnosti.

Ako zakupac želi da tokom zakupnog odnosa promijeni namjenu poslovnog prostora, dužan je da za to pribavi prethodnu saglasnost grada.

Poslovni prostor može se dati na korišćenje i drugom korisniku sredstava u državnoj svojini, u postupku propisanom odlukom skupštine grada, s naknadom za korišćenje ili bez, a radi obavljanja registrovane djelatnosti. Drugi korisnici sredstava u državnoj svojini jesu organi i organizacije grada, javna preduzeća i javne službe, mjesne zajednice, kao i organizacije i fondovi čiji je osnivač

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

grad. Korisnik je dužan da poslovne prostore koristi u skladu sa zakonom, prirodom i namjenom tih sredstava.

Ako se zakupljeni poslovni prostor nalazi u poslovnoj ili u poslovno-stambenoj zgradi, zakupac ima pravo da pored poslovnog prostora koji je predmet zakupa koristi i zajedničke prostorije, uređaje i instalacije u zgradi u kojoj se nalazi poslovni prostor, a koji su u neposrednoj funkciji njegovog korišćenja. Ukoliko zakupac želi da tokom zakupnog odnosa promijeni namjenu poslovnog prostora, dužan je da za to prethodno pribavi saglasnost zakupodavca.

Zakupljeni poslovni prostor ne može se dati u podzakup bez saglasnosti grada.

Zakupac može vršiti određena investiciona ulaganja u poslovni prostor, kao što su adaptacija ili rekonstrukcija, uz prethodno pribavljenu saglasnost grada.

Nadzor nad korišćenjem poslovnog prostora grad može povjeriti komisiji, organu uprave ili organizaciji koja je određena odlukom skupštine grada.

U obavljanju nadzora nad korišćenjem poslovnog prostora predstavnici grada ovlašćeni su da ulaze u sve djelove poslovnog prostora koji je dat u zakup, odnosno na korišćenje, radi kontrole korišćenja prostora, djelatnosti koja se u poslovnom prostoru obavlja, veličine i strukture poslovnog prostora, održavanja poslovnog prostora, neovlašćene promjene namjene poslovnog prostora i preduzimanja drugih radnji suprotnih zaključenom ugovoru.

Doprinos komunalne policije održavanju reda u korišćenju poslovnog prostora ogleda se u primjeni ovlašćenja komunalnih policajaca, a naročito u:

- prikupljanju potrebnih podataka o načinu korišćenja poslovnog prostora,
- upozorenju zakupcima, odnosno korisnicima poslovnog prostora da svojim delovanjem narušavaju zakon i propise kojima je uređen način korišćenja poslovnog prostora,
- obaveštenju nadležnog organa grada da preduzme mjere iz svoje nadležnosti.

Doprinos održavanju reda u radu ugostiteljskih, trgovinskih i zanatskih objekata, upotrebi imena i simbola grada i drugog gradskog reda

Zakonom o lokalnoj samoupravi propisano je da se jedinica lokalne samouprave stara o razvoju i unapređenju ugostiteljstva, zanatstva i trgovine, uređuje radno vrijeme, mjesta na kojima se mogu obavljati određene djelatnosti i druge uslove za njihov rad.

Ugostiteljski, trgovinski i zanatski objekti moraju da ispunjavaju tehničke, sanitarno-higijenske i zdravstvene uslove za pružanje pojedinih vrsta usluga koji su utvrđeni zakonom i propisima donijetim na osnovu zakona. Gradnja, rekonstrukcija ili adaptacija tih objekata, njihovo uređenje i opremanje moraju biti takvi da omogućavaju racionalno korišćenje prostora, nesmetano kretanje gostiju i zaposlenih, higijensko rukovanje namirnicama, čuvanje robe od kvarenja, zaštitu zdravlja gostiju i zaposlenih, kao i zaštitu od štetnih uticaja koje obavljanje djelatnosti u tim objektima može imati na životnu sredinu (buka, vibracije, zagađenje vazduha, vode i zemljišta i slično).

Skupština grada ovlašćena je da posebnim odlukama uredi radno vrijeme i druge uslove za rad ugostiteljskih, trgovinskih i zanatskih objekata, kao i objekata za priređivanje igara za zabavu i igara na sreću.

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Radnim vremenom smatra se vrijeme u kom se u ugostiteljskim, trgovinskim i zanatskim objektima može obavljati djelatnost.

Privredno društvo i drugo pravno lice, odnosno preduzetnik, koji pružaju ugostiteljske, trgovinske i zanatske usluge, dužni su da se pridržavaju radnog vremena koje je određeno odlukom skupštine grada.

Raspored, početak i završetak radnog vremena, utvrđeni u skladu s odlukom skupštine grada, moraju da budu istaknuti na ulazu ili na drugom vidnom mjestu objekata i moraju se poštovati.

Rad u ugostiteljskim, trgovinskim i zanatskim objektima mora biti tako organizovan da se ne remete kućni red, javni red i mir i komunalni red. Treba napomenuti da su određena djela u ugostiteljskim, trgovinskim i zanatskim objektima sankcionisana i Zakonom o javnom redu i miru.

Javni red i mir, prema tom zakonu, jeste usklađeno stanje međusobnih odnosa građana nastalo njihovim ponašanjem na javnom mjestu i delovanjem organa i organizacija u javnom životu radi obezbjeđivanja jednakih uslova za ostvarivanje prava građana na ličnu i imovinsku sigurnost, mir i spokojstvo, privatni život, slobodu kretanja, očuvanje javnog morala i ljudskog dostojanstva i prava maloljetnika na zaštitu.

Zakonom o javnom redu i miru utvrđeni su prekršaji i propisane kazne za remećenje javnog reda i mira. Tako će, na primjer, biti kažnjen onaj ko:

- svađom ili vikom remeti javni red i mir ili ugrožava bezbjednost građana;
- vrijeđanjem ili zloupotrebom drugog, nasiljem nad drugim, izazivanjem tuče ili učestvovanjem u njoj, ugrožava spokojstvo građana ili remeti javni red i mir; u obavljanju ugostiteljske djelatnosti propusti da upozori lice koje narušava javni red i mir u ugostiteljskom objektu ili bez odlaganja o tome ne obavijesti organ unutrašnjih poslova, odnosno službenika policije, radi uspostavljanja javnog reda i mira;
- pri prometu alkoholnih pića koja se troše na licu mjesta daje alkoholno piće očigledno pijanom licu ili maloljetnom licu koje nije navršilo 16 godina;
- remeti mir drugih izvođenjem muzičkih i drugih sadržaja, korišćenjem muzičkih instrumenata, radio i televizijskih prijemnika i drugih zvučnih uređaja, kao i mehaničkim izvorima buke i zvučnim signalima.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odluke kojom se uređuje radno vrijeme ugostiteljskih, trgovinskih i zanatskih radnji, sprovodi gradska uprava za inspekcijske poslove, prije svega komunalne i inspekcije zaštite životne sredine. Ukoliko komunalni inspektor i inspektor za zaštitu životne sredine tokom inspekcijskog nadzora uoče povredu propisa iz nadležnosti drugog inspekcijskog organa, odmah će o tome pismeno obavijestiti nadležni inspekcijski organ.

Doprinos komunalne policije održavanju reda u radu ugostiteljskih, trgovinskih i zanatskih radnji ogleđa se u primjeni ovlašćenja komunalnih policajaca u dijelu u kojem je nadležna komunalna policija, kao i u saradnji sa gradskim inspekcijskim službama, u skladu sa ovim zakonom i zakonima i propisima grada kojima se uređuje obavljanje inspekcijskih poslova. Ta saradnja, prije svega, obuhvata: međusobno obaveštavanje, razmjenu informacija, pružanje neposredne pomoći i preduzimanje zajedničkih mjera i aktivnosti značajnih za obavljanje poslova komunalne policije i gradskih inspekcijskih službi, kao i saradnju sa policijom.

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Upotreba imena i simbola grada

Gradovi samostalno, u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi i statutom grada, utvrđuju svoje simbole i njihovu upotrebu. Simboli grada jesu grb i zastava.

Upotreba grba i zastave grada najčešće je uređena posebnom odlukom skupštine grada. Skupština grada jedina je nadležna da daje saglasnost na upotrebu imena, grba i drugog obelježja grada.

Simboli grada mogu se isticati samo uz državne simbole.

U službenim prostorijama organa grada ističu se samo državni simboli, simboli nacionalnih manjina čiji je jezik na teritoriji jedinice lokalne samouprave u službenoj upotrebi, kao i simboli grada.

Treba napomenuti da se simboli opština i gradova moraju međusobno razlikovati. Simboli grada moraju odgovarati istorijskim i stvarnim činjenicama i ne smijeju vrijeđati opšte i državne interese, nacionalna i vjerska osjećanja i javni moral.

Budući da nemali broj najčešće pravnih lica i preduzetnika, sportskih i kulturnih udruženja, nezakonito i neprimjereno koristi ime i grb grada, doprinos komunalne policije u ovoj oblasti naročito se ogleda u:

- prikupljanju potrebnih podataka o neovlašćenoj upotrebi imena i grba grada;
- upozorenju lica da svojim djelovanjem narušava zakon i propise kojima je uređena upotreba imena i grba grada;
- obavještenju nadležnog organa grada da preduzme mjere iz svoje nadležnosti;
- izricanju prekršajnog naloga kada za to postoji ovlaštenje u skladu s opštim aktom grada.

Kontrola nad primjenom određenih zakona i propisa grada

Prema Ustavu, grad ima nadležnosti koje su Ustavom povjerene opštini, a zakonom mu se mogu povjeriti i druge nadležnosti (u daljem tekstu: izvorna nadležnost). Poslovi iz izvorne nadležnosti grada određeni su Ustavom i Zakonom o lokalnoj samoupravi, a pojedini poslovi od neposrednog interesa za građane (od lokalnog značaja) mogu se kao izvorni odrediti i drugim zakonom (npr. propisivanje uslova za korišćenje i održavanje seoskih vodovoda, Zakonom o vodama svrstano je u izvorne poslove opštine, odnosno grada).

Pitanja iz svoje, izvorne nadležnosti, grad uređuje samostalno, u skladu sa Ustavom, zakonom, drugim propisom i statutom grada.

Radi efikasnijeg i racionalnijeg ostvarivanja prava i obaveza građana i zadovoljavanja njihovih potreba od neposrednog interesa za život i rad, zakonom se svim ili pojedinim opštinama, gradu, mogu povjeriti pojedini poslovi državne uprave (poveravanje javnih ovlaštenja). Obavljanje tih povjerenih poslova uređuje se zakonom kojim su oni povjereni. Sredstva za obavljanje povjerenih poslova obezbeđuje Crna Gora u zavisnosti od njihove vrste i obima.

Budući da je grad odgovoran za kvalitetno i efikasno vršenje kako svojih (izvornih) tako i poverenih nadležnosti i poslova, komunalna policija treba da ima značajnu ulogu u jačanju kapaciteta gradova za uspješnije vršenje tih nadležnosti i poslova. Ta uloga ostvaruje se, između ostalog, sprovođenjem kontrole nad primjenom zakona kojima su gradu povjereni određeni poslovi

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

i nad primjenom propisa grada kojima je uređena komunalna i druga djelatnost iz njegove nadležnosti.

Kontrola primjene zakona kojima su gradu povjereni određeni poslovi

Saglasno Ustavu, opštini, brojnim zakonima povjereno je obavljanje pojedinih poslova koji su u nadležnosti Crne Gore. Svim tim zakonima ustanovljena su određena pravila ponašanja koja su dužna da poštuju sva fizička i pravna lica, uključujući i državne organe i organe jedinica lokalnih samouprava. Kontrola primjene tih zakona, u suštini, znači utvrđivanje da li se pravna i fizička lica ponašaju u skladu ili u suprotnosti s onim što je tim zakonima propisano.

Obavljanjem ove grupe poslova komunalna policija treba da doprinese primjeni zakona, a istovremeno i tome da se poslovi koji su povjereni gradu obavljaju efikasno i nesmetano.

Budući da se najznačajniji vid kontrole primjene zakona ostvaruje inspekcijskim nadzorom, veoma je važno da se poslovi kontrole primjene zakona za koje je zadužena komunalna policija, jasno razgraniče od poslova inspekcijskog nadzora. Iako je cilj njihovih poslova isti, između tih službi postoji značajna razlika, i to u ovlaštenjima kojima one raspolažu. Zbog toga se razgraničenje najlakše može izvršiti upoređivanjem tih ovlaštenja, u čemu će nam pomoći sledeći primjeri:

1) Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata je povjereno izdavanje građevinskih dozvola za sve objekte (izuzev onih za koje dozvolu izdaje nadležno ministarstvo) i inspekcijski nadzor nad izgradnjom objekata za koje grad izdaje građevinsku dozvolu. Prava i obaveze građevinskog inspektora, granice ovlaštenja koja može primijeniti, kao i uslovi koje mora da ispunjava za obavljanje tih poslova, precizno su utvrđeni ovim zakonom.

Osnovni zadatak građevinske inspekcije jeste da obavlja kontrolu nad izgradnjom objekata, između ostalog i da uvidom u odgovarajuću dokumentaciju kontroliše da li je za izgradnju objekta izdata građevinska dozvola, da li je investitor zaključio ugovor o građenju, da li se objekat gradi prema tehničkoj dokumentaciji na osnovu koje je izdata građevinska dozvola i slično.

Ako utvrdi da zakonske odredbe koje se odnose na građenje nijesu poštovane, inspektor je ovlašćen da preduzima odgovarajuće mjere – da rješenjem nalaže uklanjanje objekta, obustavu radova, zabranjuje dalje uklanjanje objekta ili njegovog dijela (ako se objekat uklanja bez dozvole), nalaže vraćanje objekta u prvobitno stanje i drugo.

Pomenuta ovlaštenja građevinskog inspektora, komunalni policajac nema. Međutim, on može patroliranjem na određenom području uočiti pojedine povrede zakona, na primjer da gradilište nije obelježeno ili da nijesu preduzete mjere za obezbeđenje objekta, susjednih objekata, saobraćaja ili životne sredine. U tom slučaju, komunalni policajac će, po pravilu, upozoriti investitora ili izvođača radova na uočene nedostatke, odnosno obavijestiti građevinsku inspekciju radi preduzimanja odgovarajućih mjera.

2) Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju gradu je povjeren inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona u obavljanju lokalnog prevoza, i to: linijskog i vanlinijskog prevoza putnika i stvari, prevoza za sopstvene potrebe lica i stvari i auto-taksi prevoza.

Inspekcijski nadzor obavlja inspektor za drumski saobraćaj. On u sprovođenju nadzora ima

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

ovlaštenja i dužnosti inspektora koja su precizno određena ovim zakonom. Inspektor, između ostalog, ima pravo i dužnost da pregleda vozila i kontroliše potrebnu dokumentaciju za vozila, otpremnice, spiskove lica koja imaju pravo na prevoz za sopstvene potrebe, prevozna dokumenta, ugovore, prevozne isprave koje se odnose na prevoz i drugo. U zavisnosti od rezultata nadzora, inspektor može rješenjem da naredi otklanjanje nedostataka u ispunjenosti propisanih uslova i načina obavljanja javnog prevoza i prevoza za sopstvene potrebe, da zabrani prevoz i upotrebu saobraćajnih sredstava ako se prevoz obavlja protivno propisima, da isključi iz saobraćaja vozilo kojim se javni prevoz i prevoz za sopstvene potrebe obavlja protivno odredbama zakona, da odredi mjesto parkiranja i privremeno oduzme saobraćajnu dozvolu i registarske tablice, kao i vozilo kojim je prekršaj napravljen.

S druge strane, komunalni policajac može da primijeni samo ona ovlaštenja koja su mu data zakonom. Dakle, on ne može da preuzima pomenute upravne mejre i radnje za koje je ovlašten inspektor, ali može u granicama svojih ovlaštenja da kontroliše:

- da li je na bočnim stranama vozila, protivno zakonu, ispisana firma;
- da li se na krovu vozila, protivno zakonu, nalazi firma, naziv vlasnika ili drugi natpis;
- da li se putnici u vozilo kojim se obavlja vanlinijski prevoz, protivno zakonu, primaju na autobuskim stajalištima;
- da li je na vozilu kojim se obavlja vanlinijski prevoz putnika, u donjem uglu vjetrobranskog stakla, istaknut natpis „slobodna vožnja“;
- da li je vozilo kojim se obavlja prevoz za sopstvene potrebe označeno odgovarajućim natpisom;
- da li se auto-taksi prevoz obavlja vozilom koje ispunjava uslove propisane zakonom i odlukom grada.

Kada utvrdi da zakonom utvrđene obaveze nijesu poštovane, komunalni policajac će, u zavisnosti od konkretnih okolnosti, primijeniti odgovarajuće ovlaštenje koje mu je dato zakonom.

3) Zaštita životne sredine uređena je Zakonom o zaštiti životne sredine, koji je opšteg karaktera, i posebnim zakonima, od kojih su za ostvarivanje uloge komunalne policije najznačajniji Zakon o zaštiti prirode, Zakon o zaštiti vazduha, Zakon o zaštiti od buke i Zakon o upravljanju otpadom.

Tim zakonima gradu su povjereni brojni poslovi u oblasti zaštite životne sredine, kao i inspekcijski nadzor nad izvršavanjem poslova povjerenih zakonom ili propisima donijetim na osnovu tih zakona. Poslove inspekcijskog nadzora u ovoj oblasti, kao povjerene, obavlja inspektor za zaštitu životne sredine, čija su prava, obaveze i ovlaštenja određena zakonom. U obavljanju nadzora inspektor je, između ostalog, ovlašten i da donosi rješenja i zaključke kojima zabranjuje ili naređuje određena ponašanja, kao i sprovođenje propisanih mjera zaštite, da uzima uzorke, naređuje mjerenja koja obavlja stručna organizacija i drugo.

Komunalna policija kontroliše primjenu ovih zakona i u granicama svojih ovlaštenja preuzima odgovarajuće mjere. Ukoliko uoči da se činjenjem ili nečinjenjem pravnog ili fizičkog lica ugrožava ili narušava životna sredina, komunalni policajac dužan je da odmah preduzme odgovarajuće mjere za koje je ovlašten, od upozorenja do primjene sredstava prinude, a zatim i da obavesti nadležnu inspekciju radi preduzimanja mjera u skladu sa ovlaštenjima.

Iz navedenih primjera može se zaključiti da je osnovna svrha ove grupe poslova doprinos sprovođenju zakona, u okviru zakonom utvrđenog delokruga komunalne policije i granicama ovlaštenja kojima ona raspolaže.

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Uslov za uspješno obavljanje ovih poslova jeste poznavanje zakona kojima su određeni poslovi povjereni gradu. Budući da su ti zakoni brojni, nužno je da se obaveznim instrukcijama precizira predmet kontrole, kao i vrsta i obim ovlašćenja koja treba primijeniti prema licima koja ne poštuju zakonske odredbe.

Za uspješno obavljanje ove grupe poslova neophodna je stalna i neposredna saradnja s nadležnim inspeksijskim službama, i to na način i u oblicima koji su propisani odlukom skupštine grada.

Važno je napomenuti da je Zakonom o komunalnoj policiji predviđena mogućnost da komunalni policajac izriče mandatne kazne, podnosi zahtev za vođenje prekršajnog postupka ili krivičnu prijavu za učinjeno krivično djelo i obavijesti drugi nadležni organ da preduzme mjere iz svoje nadležnosti, pod uslovom da je za to ovlašćen zakonom ili drugim propisom i opštim aktom grada.

Budući da je ovde riječ o pitanjima koja su uređena zakonom, i pomenuta ovlašćenja komunalne policije trebalo bi da budu predviđena zakonom. Međutim, važećim zakonima ta ovlašćenja komunalne policije još uvek nisu predviđena, pa ih za sada može primeijiniti samo nadležni inspektor.

Kontrola primene propisa grada kojima su uređene komunalna i druge djelatnosti

Ovom grupom poslova komunalne policije obuhvaćena je kontrola nad primjenom propisa grada kojima se, u okviru ustavnih i zakonskih rešenja, uređuju određena pitanja iz izvorne nadležnosti grada.

Tim propisima grad samostalno, ali u skladu s Ustavom i zakonom, uređuje pitanja koja su od neposrednog značaja za život i rad građana, obavljanje nadzora nad njihovim sprovođenjem i sprovođenje inspeksijskog nadzora. Grad, takođe, propisuje i prekršaje za povredu tih propisa.

To su, prije svega, propisi kojima se uređuju uslovi i način obavljanja komunalnih djelatnosti, kako onih koje su zakonom utvrđene kao komunalne tako i onih koje su kao komunalne određene odlukom skupštine grada. Osim propisa kojima se uređuju komunalne djelatnosti, grad donosi i druge propise o pitanjima iz svoje nadležnosti, od kojih su najznačajniji oni kojima se uređuju:

- izgradnja, rehabilitacija i rekonstrukcija, održavanje, zaštita, korišćenje, razvoj i upravljanje lokalnim i nekategorisanim putevima, kao i ulicama u naselju;
- uslovi i organizacija auto-taksi prevoza putnika;
- linijska plovidba na teritoriji grada;
- držanje domaćih životinja;
- uslovi i način postavljanja privremenih objekata na javnim površinama, kao i objekta za oglašavanje;
- postavljanje spomenika i spomen-obelježja;
- radno vrijeme ugostiteljskih, trgovinskih i zanatskih objekata;
- kućni red u stambenim zgradama;
- upotreba imena, grba i drugih obelježja grada;
- način korišćenja i upravljanje izvorima, javnim bunarima i česmama.

Zajedničko za sve pomenute propise grada jeste to što se njima uređuju pitanja iz izvorne nadležnosti grada, ali se upravo zbog toga oni mogu razlikovati, i razlikuju se od grada do grada, u

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

zavisnosti od konkretnih okolnosti i potreba svakog od njih. Zbog toga je, kao i za kontrolu primjene zakona, pretpostavka za uspješno obavljanje i ove grupe poslova poznavanje propisa grada i jasno definisan predmet kontrole. Stoga bi ovim propisima trebalo precizirati i jasno definisati šta komunalna policija kog grada kontroliše, tim pre što primjenu tih odluka kontroliše komunalna inspekcija, ali i druge inspekcije određene posebnim zakonima (saobraćajna, tržišna, sanitarna i dr.). Mada se pomenuti gradski propisi, kao što je rečeno, mogu međusobno razlikovati, kontrola primjene tih propisa koju obavlja komunalna policija, u većini gradova sprovodi se radi:

- sprječavanja ometanja komunalnih djelatnosti i zaštite komunalnih objekata od prljanja, oštećivanja i uništavanja;
- zaštite površina javnih namjena od bespravnog zauzeća i oštećivanja (ostavljanjem vozila, stvari i drugih predmeta, zapreka za vozila, postavljanjem privremenih montažnih objekata i slično);
- suzbijanja nelegalne prodaje i drugih djelatnosti na površinama javne namjene i drugim javnim mjestima;
- sprečavanja radnji kojima se narušava opšte uređenje grada (prljanje i oštećivanje fasada i drugih spoljnih delova zgrada i drugih objekata, kao i spomenika i skulpturalnih djela; ispisivanje grafita; lijepljenje plakata i postavljanje sredstava za oglašavanje na javnim i drugim površinama; prljanje i oštećivanje gradskog mobilijara; ostavljanje građevinskog šuta i drugog otpada na površinama javne namjene; izlivanje otpadnih voda i ostale nečistoće na površine javne namjene, i druge radnje kojima se narušava urednost i čistoća grada), kao i kontrole izvršavanja propisanih obaveza u održavanju objekata i prostora u čistom i urednom stanju;
- kontrole uklanjanja snijega i leda;
- kontrole održavanja komunalne zoohigijene i načina držanja i izvođenja kućnih ljubimaca ;
- obezbjeđivanja poštovanja kućnog reda u stambenim zgradama;
- održavanja reda na vodenom prostoru (zaštita voda, korišćenje mjesta za postavljanje plovniha objekata i dr.) i obalama rijeka;
- obezbjeđivanja poštovanja radnog vremena ugostiteljskih i drugih objekata čijim se radom može ugroziti mir i spokojstvo građana;
- kontrole upotrebe simbola i imena grada;
- nesmetanog odvijanja linijskog prevoza putnika, prijema i iskrcavanja putnika u javnom linijskom i vanlinijskom prevozu na stajalištima koja su za to određena i dr.;
- otkrivanja nelegalnog taksi prevoza, kontrole korišćenja taksi stajališta u skladu s propisom i horizontalnom i vertikalnom signalizacijom, sprječavanja parkiranja taksi vozila van taksi stajališta, kontrole urednosti i čistoće taksi vozila i dr.;
- kontrole obavljanja javnog vanlinijskog prevoza robe i prevoza za sopstevene potrebe
- sprječavanja parkiranja na mjestima na kojima se ometa korišćenje puta i odvijanje saobraćaja, kontrole korišćenja parkirališta u skladu s propisom i signalizacijom, parkiranja na rezervisanim parking mestima i sl.;
- kontrole nad skupljanjem, transportom, skladištenjem, tretmanom i odlaganjem komunalnog, inertnog i neopasnog otpada i dr.;
- zaštite opštinskih i nekategorisanih puteva, ulica i državnih puteva iz nadležnosti grada i pripadajućih putnih objekata od nepropisnog zauzeća i oštećivanja, odnosno svakog činjenja kojim se oštećuje ili bi se mogao oštetiti put ili ometati odvijanje saobraćaja na putu, kao i zaštite biciklističkih i pješačkih staza, saobraćajnica u naselju, saobraćajnih oznaka i signalizacije;
- zaštite kulturnih dobara i drugih javnih objekata značajnih za grad.

U obavljanju te vrste kontrole, komunalna policija primjenjuje sva ovlašćenja utvrđena zakonom i propisom grada. Budući da upravo u obavljanju ovih poslova u punoj mjeri dolazi do izražaja uloga komunalne policije (obezbjeđivanje izvršavanja izvorne nadležnosti grada), Zakonom o komunalnoj policiji predviđeno je da određena ovlašćenja komunalni policajac može primijeniti pod uslovom da

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

je za to ovlašten propisom grada, na primjer izricanje mandatne kazne, podnošenje krivične prijave, podnošenje zahteva za pokretanje prekršajnog postupka i obaveštavanje drugog organa radi preduzimanja odgovarajućih mera.

Komunalna policija saraduje sa svim gradskim inspeksijskim službama i pruža im pomoć u obavljanju poslova i sprovođenju njihovih izvršnih odluka.

Sprečavanje prekršaja i drugih delikata

Osnovni cilj komunalno-polijskih poslova jeste prevencija, tj. sprečavanje prekršaja i drugih delikata koji nastaju zbog nepoštovanja, odnosno kršenja propisa kojima su uređene oblasti iz delokruga komunalne policije.

Obavljanjem svojih poslova i primjenom ovlašćenja, koja uglavnom imaju preventivni karakter, komunalna policija treba da obezbijedi da se pravna i fizička lica ponašaju u skladu s propisanim, odnosno da ih spriječi da se ponašaju suprotno onome što je određeno zakonom, drugim propisom ili aktom grada.

Taj cilj postiže se:

- 1) preventivnim radom na terenu
 - osmatranjem, praćenjem i uočavanjem pojava;
 - uočavanjem preddeliktnih stanja;
 - uočavanjem potreba građana;
 - obavještavanjem i savjetovanjem građana u vezi s narušavanjem reda i načinima suprotstavljanja;
 - pružanjem korisnih informacija i edukovanjem građana u neposrednim kontaktima;
 - ostvarivanjem i razvijanjem svih oblika saradnje sa građanima i privrednim subjektima radi stvaranja poverenja prema komunalnoj policiji i jačanja njenog ugleda i uloge;
- 2) organizovanim prisustvom na mjestu održavanja reda, čestim obilascima ugroženih djelova naselja ili kvartova, a po mogućnosti i obilascima u noćnim satima;
- 3) primjenom odgovarajućih ovlašćenja – upozorenja, usmenog naređenja, video nadzora, ali i drugih ovlašćenja čiji je cilj sprečavanje prekršaja i drugih delikata.

Prikupljanje podataka, obavještenja i dokaza o učinjenim krivičnim djelima i prekršajima i podnošenje krivičnih prijava i zahtjeva za vođenje prekršajnog postupka

Kada je učinjena protivpravna radnja iz djelokruga komunalne policije koja prema ocjeni komunalnog policajca ima obelježja krivičnog djela, odnosno prekršaja, komunalni policajac na licu mjesta prikuplja sve podatke, obavještenja i dokaze o učinjenom krivičnom djelu, odnosno prekršaju. To su, prije svega, podaci o učiniocu djela dobijeni provjerom identiteta učinioca, ako je prisutan. Ako učinioca nema isprave na osnovu kojih se može provjeriti identitet, komunalni policajac identitet će utvrditi na osnovu izjave lica čiji je identitet provjeren. Na licu mjesta komunalni policajac će prikupiti sva obavještenja od lica koja mogu posvjedočiti o učinjenom djelu i od njih uzeti potrebne podatke. Istovremeno će obezbijediti i druge dokaze o učinjenom djelu (foto ili video zapis i drugi pogodan dokaz).

O učinjenom prekršaju, odnosno krivičnom djelu, komunalni policajac sačinjava službenu zabilješku u kojoj konstatuje povredu propisanog reda i detaljno opisuje radnju koja čini pravno obelježje djela – mjesto, vrijeme i način izvršenja.

POSLOVI KOMUNALNE POLICIJE

Ako na osnovu prikupljenih podataka, obavještenja i dokaza ocijeni da ima osnova za utvrđivanje prekršajne, odnosno krivične odgovornosti učinioca djela, komunalni policajac podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijavu za izvršeno krivično djelo.

Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi se Područnom organu za prekršaje, u pismenoj formi, i mora da sadrži sve podatke propisane Zakonom o prekršajima.

Prijava za krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti podnosi se nadležnom Državnom tužiocu u pismenoj formi.

Uz krivičnu prijavu, odnosno zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, prilaže se službena zabilješka sa svim dokazima, spisima, izjavama i drugim dokazima koji mogu poslužiti u postupku utvrđivanja prekršajne, odnosno krivične odgovornosti.

Važno je istaći da komunalni policajac podnosi predmetni zahtjev, odnosno prijavu, ako je na to ovlašćen zakonom, odnosno odlukom skupštine grada.